

VLUCHTELINGENKIND

Zie je dat meisje, aan de kant
Van dat volle plein?
Merk je hoe haar ogen
Vol van verlangen zijn?

Zie je die jongen, met zijn blik
Stoer voor zich uit gericht?
Maar voel je de eenzaamheid
Achter zijn gezicht?

Ze zien er anders uit dan jij
Hun kleding en hun kleur
Ze hebben soms een vreemd accent
En zelfs een andere geur

Maar binnenin daar klopt hun hart
Vragend om hulp en trouw
Een hart dat hoopt en liefde vraagt
Precies als dat van jou!

Femmie van Santen

*Ik hield van het leven in Armenië. Van mijn familie,
mijn beste vriendin Anna en mijn school.*

Hoe kon ik weten dat aan dit alles zomaar een einde zou komen?

*Van de een op de andere dag moesten we vluchten naar
een land waarvan ik nog nooit had geboord. Op de landkaart
leek het niet meer dan een stip aan het einde van de wereld:*

Nederland.

Ik heet Lucine en ik ben twaalf jaar. Dit is mijn verhaal.

1

Niemand thuis

‘Mám! Mag ik zo meteen naar Anna?’ Het belletje van de deur rinkelt luid als ik de winkel binnenstuif. ‘Mama?’ Het blijft doodstil. Wat gek, het bordje met ‘Geopend’ hangt gewoon voor het raam.

Op de toonbank ligt een uitgerolde baal gele stof, bedrukt met poppetjes en lieveheersbeestjes. Daarnaast de meetlat en een schaar. Het lijkt erop dat mama midden in haar bezigheden is weggelopen. Maar misschien is ze binnen. Ik open de tussendeur die naar de rest van ons huis leidt. ‘David!’ Mijn stem galmt door de donkere gang. Hè, nee, stom natuurlijk om mijn broertje te roepen. David gaat na schooltijd altijd naar opa en oma en wordt pas na het avondeten thuisgebracht.

Ik steek mijn hoofd om de hoek van de halfgeopende keuken deur en snuif. Mmm... dat ruikt lekker! De braadslee staat op het aanrecht. Ik til een puntje op van het folie dat de schaal bedekt. Fijn, mama heeft *dolma* gemaakt. Vast omdat papa er zo vaak om zeurt de laatste tijd. ‘Hè, toe, Ruzanna,’ zegt hij dan, ‘ik weet dat het veel werk is, maar dat heb je toch wel over voor je lieve, hardwerkende man?’ Je zou zijn rollende ogen eens moeten zien als hij dat vraagt. Hij is dol op de druivenbladeren, gevuld met rijst en gehakt. Ikzelf trouwens ook.

Aan het eind van de gang doe ik de deur naar de woonkamer open. Hier ziet alles er opgeruimd uit. Alleen Pier, Davids knuffelolifantje, ligt naast de bank op de grond. Op de ronde houten eettafel ligt een opengevouwen krant. Papa's krant, noem ik die altijd, al weet ik best dat hij eigenlijk *Nieuw Armenië* heet. Altijd als er een stuk in staat met de naam *Hovan Andakian* eronder voel ik me supertrots. Dat is toevallig wel mijn vader!

Ik leg Pier op de bank en loop door naar de slaapkamer van mijn ouders, die eigenlijk niet meer is dan een inham in de woonkamer. De gammele schuifdeur die papa heeft gemaakt, knarst en piept als ik hem opentrek. 'Mama?' zeg ik nog even voor de zekerheid, want eigenlijk mogen wij die deur nooit zomaar openmaken. Maar er is niemand te zien.

Dan loop ik terug de gang op. Zal ik ook nog even in de badkamer kijken? Alsof mama midden op de dag onder de douche gaat staan! Toch geef ik de deur tegenover de keuken een zetje en trek aan het lichtkoord. Een zwak peertje verlicht het bedompte hok waar het altijd koud is. Nee, niemand. Snel doe ik het licht weer uit en sluit de deur. Ik vind het hier altijd een beetje eng. Laatst ging het licht zomaar uit, terwijl ik stond te douchen, het was echt aardedonker! Op goed geluk sloeg ik toen snel een handdoek om me heen, waarna ik met ingesopt hoofd en al de kamer in gehold ben. David kwam niet meer bij toen hij me zag, en mama werd een beetje boos, omdat ik stond te druipen op het vloerkleed, maar ik heb mooi onder de keukenkraan de shampoo uitgespoeld.

Een paar tellen leun ik tegen de gangmuur. Mama is wel vaker even weg, maar dan draait ze altijd het bordje bij het raam om zodat er 'Gesloten' staat, en legt ze de sleutel op het richeltje boven de winkeldeur. Misschien heeft ze er deze keer niet aan gedacht; ik vergeet ook weleens iets. Zal ik maar gewoon naar

Anna gaan? We zouden samen de Engelse woordjes leren die we maandag moeten kennen. Ik scheur een blaadje uit het notitieblok dat op de toonbank ligt en pak een pen uit de la.

Ben bij Anna.

XX Lucine

Ik pak de sleutel van de plank in de winkel, keer het bordje voor de etalageruit om en draai de deur achter me op slot.

2

Beste vriendinnen

Op een drafje hol ik onze winkelstraat uit. Papa maakt er vaak grapjes over dat ik nooit normaal loop. 'Onze Lucine heeft een afwijking aan haar voeten, ze kan alleen maar huppelen of rennen. Misschien moeten we eens naar een dokter.' Rennen is gewoon leuk. Daarom doe ik ook graag met de jongens mee als ze na schooltijd op het plein voetballen. Eerst vonden ze het stom, een meisje in hun team, maar ze merkten al snel dat ik best goed ben, en nu roepen ze weleens: 'Luus, als je zin hebt, mag je wel meedoen!' Ze durven natuurlijk niet toe te geven dat ze me nodig hebben.

Ik ga de hoek om en steek bij de stoplichten het drukke kruispunt over. De straten hier zijn breder en rustiger dan bij ons. Anna woont aan de rand van de wijk. Ik ben altijd een beetje jaloers op hun huis, dat twee verdiepingen en een zolder telt. Dat van ons heeft alleen een benedenetage. Aan de achterkant bij Anna is een wekje waar appelbomen staan en schapen lopen. Daar mogen we eigenlijk niet komen van de eigenaar, maar we spelen er best vaak.

'Hé, ben je daar al?' Anna staat in de deuropening als ik over het hekje van hun voortuin spring. Het slot is al jarenlang vastgeroest en niemand krijgt het meer open, dus stapt iedereen er

gewoon overheen. Zelfs Anna's oude overgrootoma, al moppert die daar altijd over. 'Volgende keer zorg je dat dat onding weg is, hoor Aleix,' zegt ze dan boos. 'Ach, oma, het houdt je juist lenig en jong!' antwoordt Anna's vader dan, gevolgd door een bulderende schaterlach. Het lijkt alsof hij altijd vrolijk is. Misschien komt het omdat hij veearts is. Hij heeft ook altijd wel iets leuks te vertellen over een koe die twee kalveren kreeg of een paard dat hij uit de sloot heeft gered. Was mijn vader maar een beetje zoals hij. Papa heeft altijd een dikke rimpel in zijn voorhoofd. Hij moet natuurlijk veel nadenken over de dingen die hij schrijft. En het zijn meestal supersaaie onderwerpen, over politiek en zo.

'Wat sta je daar nou te zuchten!' Anna trekt aan mijn arm. 'Kom mee, ik heb een nieuw liedje op mijn mp3-speler.'

We lopen de gang door en gaan rechts de houten, smalle trap op naar boven. Op de overloop gaat een van de deuren open. Er schalt harde muziek uit.

'Ha, Lucine!' Anna's vier jaar oudere zus Trude sjuwt een uitpuilende afvalbak naar buiten.

'Neem die van mij ook meteen even mee?' Anna haast zich naar haar kamer.

'Ja, dág, doe maar lekker zelf.' Trude hobbelt de trap al af.

Nieuwsgierig gluur ik om een hoekje van de deur. Het gebeurt niet vaak dat ik de kans krijg een kijkje in de kamer van Anna's twee oudere zussen te nemen. Trude van vijftien en Stevi van zeventien delen de grootste slaapkamer van het huis. Er staan twee knalrood geverfde kledingkasten tussen de twee bedden en aan elk voeteneind staat een tafeltje met een bureaustoel. Op beide tafels staat een computerscherm met een toetsenbord. Trude heeft nog zo'n ouderwets dik scherm dat de halve tafel in beslag neemt, maar bij Stevi staat een mooie platte. Vast omdat ze de oudste is. Op de houten vloer ligt een dik,

beige kleding, dat vooral aan een kant nogal vlekkelig is. Dat zal Stevi's kant wel zijn, de slordigste van de twee. Ik lach hardop. Moet je zien: haar rood-groen geblokte spreid hangt half naast haar bed en het kussen ligt op de grond, terwijl het bed aan de andere kant keurig strak is opgemaakt. Anna heeft haar weleens verteld dat ze vaak ruziemaken en dat ze blij is dat zij een eigen kamer heeft.

Als ik voetstappen op de trap hoor, glij ik snel naar binnen bij Anna, die inmiddels op haar bed zit en oordopjes in haar oren heeft. Een heel verschil met hiernaast, dit kleine hok. Ik blaas een haarlok uit mijn gezicht. Het is hier om te stikken, zeg. Het kleine raam staat wagenwijd open, maar dat helpt niets.

Anna klopt naast zich op het bed. 'Kom even luisteren, Luus. Gaaf nieuw nummer van Justin Bieber.'

Had ik kunnen weten. Ik kijk naar de poster aan de muur, van een levensgrote Justin met een stoere pet op. Anna is een echte 'Belieber', zo heten zijn fans. Als zij het me niet verteld had, wist ik het niet. Zelf vind ik zijn muziek ook best leuk, maar ik kijk toch liever naar de voetbalfoto's aan mijn muur dan naar hem.

Ze geeft me een van haar oordopjes.

Ik plof naast haar neer, duw het dopje in mijn rechteroor en hou het linker dicht met mijn wijsvinger. Samen zingen en swingen we mee met de muziek. *'I'll jump into cold cold water, for you-ou!*

'Het gaat over ons,' zegt Anna. 'Over onze vriendschap.'

Ik knik. Nog niet zo lang geleden hebben we een belofte bedacht en uitgeprint. Daarin beloven we voor altijd elkaars beste vriendinnen te blijven, wat er ook gebeurt. Anna vond dat we het moesten ondertekenen, maar ik had nog helemaal geen handtekening. Zij trouwens ook niet. We hebben toen net zo lang geoefend tot we allebei een hele mooie hadden bedacht.

‘Want die hou je de rest van je leven,’ had Anna ernstig gezegd. Het was een plechtig moment geweest.

Ik kijk op de klok. ‘Zullen we onze woordjes gaan leren?’ Ik vis Anna’s lesboek uit haar tas. ‘De dagen van de week. *Sunday, Monday...*’

Met een zucht zet Anna de muziek uit en loopt naar haar tafeltje om een pen te pakken. Ze kijkt naar buiten en trekt haar wenkbrauwen op. ‘Hé, daar komt je moeder aanhollen, Luus.’

3

Waar is David?

Beneden horen we de opgewonden stem van mama met daartussendoor steeds de rustigere toon van Anna's moeder. Ik loop de trap af en blijf bij de geopende keukendeur staan. 'Wat is er?' Mama kijkt met een verhit gezicht op. 'Heb jij de sleutel bij je? Ik kan ons huis niet meer in.'

'Sorry, per ongeluk meegenomen.' Ik grabbel in de zak van mijn broek en leg de sleutel in haar uitgestoken hand. 'Als je even gebeld had, was ik heus wel naar huis gekomen, hoor.' Het is toch zeker gek dat ze alleen daarvoor helemaal hierheen komt lopen?

Mama veegt een haarlok van haar bezwete voorhoofd en kijkt me alleen maar aan. 'Kom mee,' zegt ze.

Iets in haar blik maakt dat ik niet tegenspreek. 'Oké, ik zie je morgen,' zeg ik tegen Anna, die inmiddels bij ons is komen staan.

'Sterkte,' hoor ik Anna's moeder nog zeggen. 'En bel me zodra je iets weet, of als we iets kunnen doen.'

'Waarom zegt ze dat?' Ik hol naast mama op de stoep. 'En waarom loop je zo hard?' Normaal moet ik me naast haar altijd vreselijk inhouden.

'Als we thuis zijn, praten we wel.'

Hijgend komen we bij de winkel aan, waar mevrouw Gregorian voor de deur staat te wachten. De oude dame woont een paar straten verderop en komt vaak voor een kleinigheidje even langs. Een meter elastiek, of een paar knopen. Maar het gaat haar eigenlijk om een praatje, zegt mama altijd met een glimlach. 'Ah, daar ben je, Ruzanna,' zegt ze. 'Ik sta hier al een kwartier! Waarom is de winkel gesloten?'

'Het spijt me, ik heb helaas geen tijd vandaag.' Mama heeft vandaag geen glimlach voor haar klanten, maar gaat achter mij aan naar binnen en doet gewoon de deur dicht, vlak voor mevrouw Gregorians verbaasde gezicht.

We lopen door de gang naar de kamer en het gemopper buiten sterft weg. 'Dat is toch zielig voor haar.' Ik schaam me een beetje.

Mama reageert niet en schuift twee tafelstoelen naar achteren. Ik ga zitten en leun met mijn ellebogen op het tafelblad.

Mama kijkt me aan. 'David is verdwenen.'

'Hoe... Wat bedoel je?' Ik krijg een misselijk gevoel vanbinnen. 'Verdwenen? Dat kan toch niet?'

'Hij was bij opa en oma buiten, je weet wel, op het veldje beneden, en toen opa ging kijken, was hij weg. Opa heeft samen met een buurman overal gezocht, maar hij was nergens te vinden.' Dat is raar. David is helemaal geen jongen om zomaar weg te lopen. Daar is hij veel te bang voor.

'Moeten we niet naar de politie?' vraag ik.

Mama veegt over haar ogen en knikt. 'Maar ik wil eerst met papa praten, als het goed is, komt hij er zo aan.'

Op dat moment horen we de buitendeur in het slot vallen. Even later komt papa de kamer binnen en omhelst mama. Mij geeft hij een snelle aai over mijn hoofd. 'Vertel nog eens rustig wat er precies gebeurd is,' zegt hij. Zijn stem klinkt kalm, maar ik zie de ongerustheid in zijn ogen.

Mama legt haar hoofd tegen papa's schouder en vertelt het verhaal nog een keer. Haar stem klinkt bang.

Papa strijkt met een hand door zijn zwarte krulletjes, die vochtig zijn van de warmte. Dan gaat zijn telefoon. Hij haalt hem uit zijn binnenzak en loopt de gang in. We horen hem praten, eerst hard, dan zachter, maar we verstaan niet wat hij zegt. Als hij weer binnenkomt, is zijn gezicht bleek. 'Dat was de politie. We gaan zoeken.' Hij streelt mama over haar wang. 'Maak je geen zorgen. Vaak komen kinderen binnen een paar uur vanzelf weer terug.' 'Wat een onzin!' Mama slaat met haar vuisten op tafel. 'Als hij ontvoerd is, kan het wel te laat zijn om hem weer te vinden!' *Ontvoerd.* Het woord buitelt door mijn hoofd. Opeens moet ik denken aan een verhaal dat ik een keer las over een klein jongetje dat door twee grotere knullen was meegenomen. Ze hadden slechte dingen met hem gedaan en hem daarna vermoord. Er loopt een rilling over mijn rug. Maar dat was ergens heel ver weg, in Engeland of zo.

Papa geeft mama een haastige kus. 'Je hebt gelijk lieverd, met nietsdoen schiet het niet op. Daarom ga ik zoeken.'

'Ik wil mee!' Ik loop achter hem aan.

'En dan zijn we jou straks zeker ook kwijt. Blijf jij maar bij mama, Lucine.' Papa geeft me een kus op mijn voorhoofd. De haartjes van zijn kin prikken op mijn huid, ik voel zijn warmte en ruik zijn geur. Papageur.

Ik kijk hem na, terwijl hij met grote passen naar de auto loopt. Een eindje verderop staat mevrouw Gregorian met de buurvrouw te praten. Ze kijken onze kant op en ik zwaai, maar ze draaien allebei hun hoofd weer om. Met een zucht sluit ik de deur en loop terug naar de kamer.

'Zal ik de *dolma* in de oven zetten?' stel ik voor.

Mama zit nog steeds met haar hoofd in haar handen voor zich uit te staren. Ze knikt afwezig.

Ik zet het raam in de keuken op een kier, doe het ovendeurtje open en draai aan de knop van het fornuis. Best een beetje eng. Eerst moet je het gas laten stromen en dan snel je lucifer erbij houden. Een keer lukte het niet meteen en was er opeens een enorme vlam. Net op tijd deinsde ik achteruit, maar ik voelde de hitte in mijn gezicht. ‘Oefening baart kunst,’ zei mama. ‘Wees maar blij dat we geen hout hoeven te gebruiken, zoals bij tante Marti. Dat is zo’n gedoe!’

Tante Marti is mama’s zus. Zij en oom Levon wonen op een boerderij, wel vier uur rijden hiervandaan. We gaan er niet zo vaak op bezoek, maar als we gaan, is het een groot feest. Niet alleen omdat ik mijn twee nichtjes dan weer zie, maar alles is er gewoon zo leuk! Ze hebben koeien, varkens en schapen. Soms mogen we met oom Levon mee op de tractor. De laatste keer hebben we zo gelachen. David zei...

Het is net of iets mijn keel probeert dicht te knijpen. *David*. Door een waas staar ik naar buiten en ik tuur omhoog. ‘Breng hem alstublieft weer terug...’ fluister ik tegen de witte wolken die in de lucht voorbijdrijven.